

zonder staatsrecht'

verwordt. Ook het democratische proces is daarom gebonden aan de rule of law, die eist dat elke bevoegdheid op de wet berust en die minderheden en individuen beschermt tegen onterechte machtsuitoefening. Ook dat is van onschatbare waarde. We kunnen het belang van de democratische rechtsstaat niet genoeg onderstrepen in een tijd waarin dit zelfs in de westerse wereld niet meer voor iedereen vanzelfsprekend lijkt te zijn."

„Het is verschrikkelijk om je niet langer veilig en vrij te kunnen voelen. Kijk naar Venezuela om te zien wat dat betekent. Onlangs had ik als Haags deken enkele advocaten uit Turkije op bezoek die uit de eerste hand vertelden wat het betekent om op dit moment advocaat in Turkije te zijn. Verdedig je mensen die het regime onwettig zijn, dan word je als advocaat ook zelf in de tang genomen. En werken rechters daar niet voldoende aan mee, dan dreigen ook zij hun baan te verliezen. Een sluitend systeem van repressie. En dat in een lidstaat van de Raad van Europa, een 'waardengemeenschap' ter bescherming van de mensenrechten waarvan ook Nederland en de Caribische landen van het Koninkrijk deel uitmaken. Het is dieptreurig."

Wat is dan de rol van de politiek?

„Dat het politieke proces zich moet bewegen binnen de kaders van de democratische rechtsstaat betekent niet dat ik vind dat de politiek moet worden gekneveld, integendeel. De rule of law stelt de kaders, maar daarbinnen moeten de constitutie en de wettelijke voorschriften die daaraan uitvoering geven de politiek maximale vrijheid laten. Tenslotte gaat het erom dat de door ons gekozen vertegenwoordigers de mogelijkheid moeten hebben om de doelen waarvoor wij hen gekozen hebben te realiseren. Daar moet natuurlijk ruimte voor zijn. Dus regel alsjeblieft niet alles dicht. Wat niet essentieel is moet niet geregeld worden."

„Neem de kabinetsformatie. De Staatsregeling regelt hier niets over. Dus als de Staten het zinvol vinden om de vorming van een kabinet op een andere manier aan te pakken dan tot dusver gebeurt, ga je gang. Er is geen harde regel die zegt dat de gouverneur het proces moet coördineren. Daarmee wil ik niet zeggen dat de zittende gouverneurs en hun voorgangers het tot dusver niet goed hebben gedaan. Maar feit is dat hun handelen zich goeddeels onttrekt aan democratische

„Er is geen harde regel die zegt dat de gouverneur het proces moet coördineren. Feit is dat hun handelen zich goeddeels onttrekt aan democratische controle.”

FOTO KABINET VAN DE GOUVERNEUR

controle. Waarom als Staten niet de regie in eigen handen houden? Dat kan net zo goed. Ook de Tweede Kamer doet het tegenwoordig zelf, buiten de koning om. Ik wil maar zeggen: de constitutie geeft de ruimte. En wat voor de formatie geldt, geldt voor het hele politieke en bestuurlijke proces: vermijd het om alles tot achter de komma te willen regelen, zolang de rule of law inclusief de bescherming van burgers en minderheden maar wordt gerespecteerd."

„Hetzelfde als het gaat om het invoeren van algemene regels van bestuursrecht. De Staatsregeling geeft hiertoe opdracht, maar mijn opvatting is: hou het bescheiden. Zeg alleen dat de overheid in al haar handelen de wet en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht moet nemen, zeg desnoods nog iets over de manier waarop de overheid haar besluiten moet handhaven en laat het er verder vooral bij. Voor sommige juristen is dit vloeken in de kerk. Ze vinden dat je voor elke eventualiteit een regel moet hebben. Maar de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht is wat mij betreft echt geen lichtend voorbeeld voor hoe het zou moeten. Die wet is sinds haar invoering in 1994 alleen maar ingewikkelder geworden, en ik durf te beweren: in het nadeel van de burger. De Algemene wet bestuursrecht heeft overheid en burger niet tot elkaar gebracht maar

van elkaar verwijderd. Laat het liever aan de rechtspraak over."

Is er een bepaald thema in het staatsrecht dat u in het bijzonder fascineert?

„Mij fascineert de werking van het parlementair stelsel en het

le discussies en nieuwe inzichten, die ook in Nederland niet onopgemerkt zijn gebleven. Het was scherp slijpen, én het ging ergens over. Hoe behoort de balance of power tussen Staten en regering eruit te zien? Wie moet wijken als het erop aan

komt? Dat gaat ons allemaal rechtstreeks aan, en het leefde, niet alleen onder politici maar ook onder de 'gewone' mensen. Het herinnert ons er ook aan dat het staatsrecht juist op momenten van crisis oplossingen

moet kunnen bieden. Als het dat niet kan, dan zijn de regels niets waard. Ik heb er in mijn boek met veel plezier over geschreven."

Zijn er onderwerpen waarover u echt boos kunt worden?

„Ja, dat is de Rijkswet koninkrijks geschillen die eind november bij de Tweede Kamer is ingediend. Het Statuut bevat sinds 2010 de opdracht om een regeling te maken voor het

beslechten van geschillen tussen het Koninkrijk en de Caribische landen over de toepassing en uitleg van het Statuut. De Caribische landen willen een echte constitutionele rechter, en de Raad van State vindt dat ook, maar Nederland weigert pertinent hierin mee te gaan. Weliswaar ligt er inmiddels een variant op tafel waarin de Raad van State advies geeft en de Rijksministerraad dit advies in beginsel volgt, maar de Rijksminister-raad houdt wel het laatste woord en kan op 'zwaarwegende gronden' afwijken."

„Met andere woorden: Nederland behoudt als het er echt op aan komt de macht. Het is gewoon weer hetzelfde liedje. Zelfs als het gaat om puur juridische geschilbeslechting wil Den Haag de beslissing niet aan de rechter overlaten. Ik vind dit intens droevig, al past het wel helemaal in de Nederlandse traditie. De Nederlandse politiek is van oudsher tegen constitutionele rechtspraak. Men vindt dat de wetgever als 'hoogste macht', zeg de politiek, zelf als enige moet kunnen oordelen over zijn eigen producten, die immers de uiting van de wil van het volk zijn. Maar het is natuurlijk een illusie om te denken dat de wetgever geen fouten kan maken. Maar al te vaak is helaas sprake van wetgevingsproducten die juridisch discutabel zijn. Er zijn dan ook maar heel weinig landen met het predicaat 'democratische rechtsstaat' die geen constitutionele rechtspraak hebben."

„Constitutionele rechtspraak is elders doodnormaal. En wat je dan krijgt is dat Nederland kritiek op Polen uit, omdat dat land de onafhankelijke positie van rechters in het Poolse constitutionele hof uitholt, terwijl Nederland zelf niet eens een constitutioneel hof heeft en ook niet wil. De kritiek op Polen is terecht en moet ook uitgesproken worden, maar tegelijk is het ronduit gênant om dit uit Nederlandse mond te horen. Ik ben blij dat tenminste Sint Maarten een constitutioneel hof heeft en hoop van harte dat Curaçao het voorbeeld van Sint Maarten binnen afzienbare termijn gaat volgen. Er zijn de afgelopen jaren genoeg incidenten geweest die aantonen dat zo'n hof echt een taak zou hebben. Door zo'n daad laat je zien dat je autonoom bent en niet aan de leiband van Den Haag loopt. En ik hoop dat de Caribische landen hun rug tegenover Nederland recht houden als het om de Rijkswet koninkrijks geschillen gaat. Liever geen wet dan een halfbakken regeling waar je nooit meer vanaf komt."

„Het is verschrikkelijk om je niet langer veilig en vrij te kunnen voelen. Kijk naar Venezuela om te zien wat dat betekent”

machtsspel tussen parlement en regering. De conflicten van de afgelopen jaren op Sint Maarten en Curaçao over de uitoefening van het ontbindingsrecht, over het installeren van interim-kabinetten en over de rol van de gouverneur daar: staatsrechtelijk gezien was het smullen. Onderwerpen waarvan niemand meer dacht dat het serieuze issues waren stonden opeens weer op de agenda en leidden tot principiële

Advertentie

Voor verschillende projecten zijn wij op zoek naar gemotiveerde, zelfstandige en vakbekwame:

- TIMMERLIEDEN
- METSELAARS
- PION

Salaris naar opleiding en ervaring. Gelieve uw CV en sollicitatie te mailen naar info@aquarius-caribbean.com voor 15 februari a.s. Alleen reageren indien u in het bezit bent van een geldige ID